

KEN FOLLETT

CAPĂȚUL VEȘNICIEI

AL TREILEA VOLUM DIN TRILOGIA SECOLULUI

Traducere din limba engleză

BOGDAN OLTEANU

RAO CLASS

PERSONAJELE PRINCIPALE

Americanii

FAMILIA DEWAR

Cameron Dewar
Ursula „Beep“ Dewar, sora lui
Woody Dewar, tatăl lor
Bella Dewar, mama lor

FAMILIA PESHKOV-JAKES

George Jakes
Jacky Jakes, mama lui
Greg Peshkov, tatăl lui
Lev Peshkov, bunicul lui
Marga, bunica lui

FAMILIA MARQUAND

Verena Marquand
Percy Marquand, tatăl ei
Babe Lee, mama ei

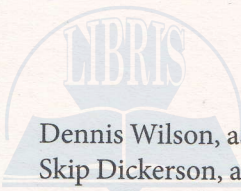
CIA

Florence Geary
Tony Savino
Tim Tedder, semipensionat
Keith Dorset

ALȚII

Maria Summers
Joseph Hugo, FBI
Larry Mawhinney, Pentagon
Nelly Fordham, fostă iubită a lui Greg Peshkov

Ken Follett

Dennis Wilson, asistentul lui Bobby Kennedy
Skip Dickerson, asistentul lui Lyndon Johnson
Leopold „Lee“ Montgomery, reporter
Herb Gould, jurnalist de televiziune la *This Day*
Suzy Cannon, reporter de scandal
Frank Lindeman, proprietar de rețea de televiziune

PERSONAJE ISTORICE REALE

John F. Kennedy, cel de-al 35-lea președinte al Statelor Unite
Jackie, soția lui
Bobby Kennedy, fratele lui
Dave Powers, asistentul președintelui Kennedy
Pierre Salinger, ofițerul de presă al președintelui Kennedy
Reverendul Martin Luther King Jr, președinte al *Southern Christian Leadership Conference*
Lyndon B. Johnson, cel de-al 36-lea președinte al Statelor Unite
Richard Nixon, cel de-al 37-lea președinte al Statelor Unite
Jimmy Carter, cel de-al 39-lea președinte al Statelor Unite
Ronald Reagan, cel de-al 40-lea președinte al Statelor Unite
George H.W. Bush, cel de-al 41-lea președinte al Statelor Unite
J. Edgar Hoover, Directorul FBI

Britanicii

FAMILIA LECKWITH-WILLIAMS

Dave Williams
Evie Williams, sora lui
Daisy Williams, mama lui
Lloyd Williams, deputat în Camera Comunelor, tatăl lui
Ethel Leckwith, bunica lui Dave

FAMILIA MURRAY

Jasper Murray
Anna Murray, sora lui
Eva Murray, mama lui

MUZICIENI DIN TRUPA GUARDSMEN AND PLUM NELLIE

Lenny, vărul lui Dave Williams
Lew, toboșar
Buzz, basist
Geoffrey, chitarist principal

Capătul veșniciei

ALȚII

Contele Fitzherbert, numit Fitz

Sam Cakebread, prietenul lui Jasper Murray

Byron Chesterfield (pe numele său adevărat Brian Chesnowitz),
impresar de muzică

Hank Remington (pe numele său adevărat Harry Riley),
vedetă pop

Eric Chapman, director executiv al companiei de discuri

Germanii

FAMILIA FRANCK

Rebecca Hoffmann

Carla Franck, mama adoptivă a Rebeccăi

Werner Franck, tatăl adoptiv al Rebeccăi

Walli Franck, fiul Carlei

Lili Franck, fiica lui Werner și a Carlei

Maud von Ulrich, născută Fitzherbert, mama Carlei

Hans Hoffmann, soțul Rebeccăi

ALȚII

Bernd Held, învățător

Karolin Koontz, cântăreață de folk

Odo Vossler, cleric

PERSONAJE ISTORICE REALE

Walter Ulbricht, prim-secretarul Partidului Unității Socialiste
(Comunist)

Erich Honecker, succesorul lui Ulbricht

Egon Krenz, succesorul lui Honecker

Polonezii

Stanislaw „Staz“ Pawlak, ofițer de armată

Lidka, iubita lui Cam Dewar

Danuta Gorski, activistă în Solidaritatea

PERSONAJE ISTORICE REALE

Anna Walentynowicz, macaragistă

Lech Wałęsa, liderul sindicatului Solidaritatea

Generalul Jaruzelski, prim-ministru

Ken Follett

Rușii

FAMILIA DVORKIN-PESHKOV

Tanya Dvorkin, jurnalistă

Dimka Dvorkin, asistent la Kremlin, fratele gemă al Tanyei

Nina, iubita lui Dimka

Anya Dvorkin, mama lor

Grigori Peshkov, bunicul lor

Katerina Peshkov, bunica lor

Vladimir, numit întotdeauna Volodea, unchiul lor

Zoya, soția lui Volodea

ALȚII

Daniil Antonov, redactor la departamentul de știri speciale al TASS

Piotr Opotkin, redactor-șef la departamentul de știri speciale

Vasili Yenkov, disident

Natalya Smotrov, oficial în Ministerul de Externe

Nik Smotrov, soțul Natalyei

Evgheni Filipov, asistentul ministrului apărării, Rodion Malinovski

Vera Pletner, secretara lui Dimka

Valentin, prietenul lui Dimka

Mareșalul Mihail Pushnoy

PERSONAJE ISTORICE REALE

Nikita Sergheevici Hrușciov, prim-secretar al Partidului Comunist al
Uniunii Sovietice

Andrei Gromîco, ministru de externe sub Hrușciov

Rodion Malinovski, ministru al apărării sub Hrușciov

Alexei Kosîghin, președinte al Consiliului de Miniștri

Leonid Brejnev, succesorul lui Hrușciov

Iuri Andropov, succesorul lui Brejnev

Konstantin Cernenko, succesorul lui Andropov

Mihail Gorbaciov, succesorul lui Cernenko

Alte națiuni

Paz Oliva, general cubanez

Frederik Biró, politician maghiar

Enok Andersen, contabil danez

CĂRȚILE

PRIMA PARTE

ZIDUL
1961

CAPITOLUL 1

Rebecca Hoffmann fu chemată la sediul poliției secrete într-o zi ploioasă de luni din 1961.

Dimineața începuse cât se poate de obișnuit. Soțul ei o dusesse la serviciu cu Trabantul său arămiu. Străzile vechi și cochete din centrul Berlinului încă mai păstrau urmele bombardamentului din vremea războiului, cu excepția locurilor în care clădiri noi de beton se înălțau ca niște dinți falși și neasortați. Hans se gândea la serviciul propriu în timp ce conducea.

- Instanțele servesc judecătorii, avocații, poliția, guvernul - pe toți, numai pe victimele infracțiunilor nu, spunea el. Te aștepți la așa ceva în cazul țărilor occidentale capitaliste, dar în comunism, instanțele ar trebui să fie în slujba poporului. Colegii mei nu par să realizeze asta.

Hans lucra la Ministerul Justiției.

- Suntem căsătoriți de aproape un an, te cunosc de doi ani și încă nu ți-am întâlnit vreun coleg, remarcă Rebecca.

- Te-ar plictisi, replică el imediat. Sunt toți avocați.

- Sunt și femei printre ei?

- Nu. Cel puțin, nu în departamentul meu.

Hans lucra în administrație: repartiza judecători, stabilea datele proceselor, se ocupa de buna gospodărire a tribunalelor.

- Chiar și așa, tot mi-ar face plăcere să-i cunosc.

Hans era un bărbat puternic, care învățase să își înfrâneze pornirile. Rebecca zări în ochii săi o licărire familiară de mânie față de insistențele ei. Și-o controlă printr-un efort de voință.

- O să aranjez ceva, rosti el. Poate ieșim într-o seară cu toții într-un bar.

Hans fusese primul bărbat pe care îl cunoscuse Rebecca și care semăna cu tatăl ei. Era sigur pe el și autoritar, dar o asculta întotdeauna. Avea o slujbă bună - nu erau mulți oameni care să își permită o mașină personală în Germania de Est - și, spre deosebire de oamenii care lucrau pentru guvern, de obicei comuniști înverșunați, Hans, în mod surprinzător, împărtășea scepticismul politic al Rebeccăi. La fel ca tatăl ei, era înalt, chipeș și bine îmbrăcat. Era bărbatul pe care îl așteptase.

O singură dată se îndoise de el, pe când o curta. Fuseseră implicați într-un accident minor de mașină. Vina îi aparținuse în întregime celui alt șofer, care venise de pe o stradă lăturalnică fără să oprească. Asemenea lucruri erau la ordinea zilei, dar Hans se înfuriase la culme. Deși cele două mașini suferiseră avarii minime, el chemase poliția, le arătase legitimația sa de la Ministerul Justiției, asigurându-se că șoferul vinovat este arestat pentru conducere neregulamentară și dus la închisoare.

Mai apoi se scuzase în fața Rebeccăi pentru că își pierduse cumpătul. Pe ea o speriasse atitudinea lui răzbunătoare și fusese cât pe ce să pună capăt relației. Însă el îi explicase că își ieșise din fire din cauza presiunii de la serviciu, iar ea îl crezuse. Timpul îi dăduse dreptate: el nu mai făcuse nicio dată așa ceva.

După ce ieșiseră împreună un an și se culcaseră împreună în majoritatea weekendurilor vreme de șase luni, Rebecca începuse să se întrebe de ce nu o cerea de soție. Nu mai erau copii: ea avea 28 de ani, iar el 33. Așa că îl ceruse ea de soț. Deși cererea îl luase prin surprindere, el acceptase.

Parcară în fața școlii ei. Era o clădire modernă, bine utilată: comuniștii erau foarte serioși când venea vorba de educație. În fața porților erau vreo cinci-șase băieți mai mari, fumând țigări sub un copac. Ignorându-le privirile, Rebecca îl sărută pe Hans pe buze. Apoi coborî din mașină.

Băieții o salutară politicos, însă ea simți cum li se scurgeau ochii pofticioși de adolescenți pe silueta ei, în timp ce se strecura printre băltoacele din curtea școlii.

Rebecca provenea dintr-o familie de politicieni. Bunicul ei fusese membru social-democrat în Reichstag, parlamentul național, înainte de venirea lui Hitler la putere. Mama ei fusese consilier local, tot din partea social-democraților, în scurta perioadă postbelică de democrație a Berlinului de Est. Însă Germania de Est era o dictatură comunistă acum, iar Rebecca nu vedea niciun rost în implicarea în politică. Așa că își canalizase idealismul spre pedagogie, sperând ca noua generație să fie mai puțin dogmatică, mai inteligentă și mai plină de compasiune.

Consultă orarul de urgență de pe panoul din cancelarie. Majoritatea orelor ei fuseseră dublate azi, două grupuri de elevi fiind îngrămădite într-o singură încăpere. Ea preda rusa, dar trebuia să mai țină și ore de engleză. Ea, una, nu vorbea engleză, deși mai prinsese câte ceva de la bunica ei britanică, Maud, rămasă la fel de tenace și la cei 70 de ani ai săi.

Era a doua oară când Rebeccăi i se cerea să țină ore de engleză, așa că începu să se gândească la un text. Prima dată folosise o broșură concepută pentru soldații americani, în care erau instruiți cum să se poarte cu germanii: elevilor li se păruse hilară și învățaseră multe cu ocazia aceea. Poate că

astăzi avea să scrie pe tablă versurile unei melodii cunoscute, precum *The Twist* – difuzată întruna la postul de radio al Forțelor Americane –, și să-i pună apoi să le traducă în germană. Nu avea să fie o lecție tocmai convențională, dar mai mult de-atât nu putea face.

Școala suferea de o lipsă acută de cadre didactice, întrucât jumătate emigraseră în Germania de Vest, unde salariile lunare erau cu trei sute de mărci mai mari, iar oamenii erau liberi. Acest lucru se întâmplase în majoritatea școlilor din Germania de Est. Și nu numai cadrele didactice făceau asta. Medicii își puteau dubla venitul dacă se mutau în Vest. Mama Rebeccăi, Carla, era asistentă-șefă într-unul dintre spitalele mari din Berlinul de Est și ajunsese pe culmile disperării din cauza numărului redus de asistente și de medici de care dispuneau. Era aceeași poveste și în industrie, ba chiar și în armată. Era o criză națională.

În timp ce Rebecca scria versurile de la *The Twist* într-un caiet, încercând să-și amintească versul despre „surioara mea“, directorul-adjunct intră în cancelarie. Bernd Held era probabil cel mai bun prieten al Rebeccăi, în afara familiei ei. Era un bărbat zvelt și brunet la vreo 40 de ani, cu o cicatrice palidă pe frunte acolo unde fusese lovit de o bucată de șrapnel pe când apăra Culmile Seelow în ultimele zile ale războiului. Preda fizica, dar împărtășea interesul Rebeccăi pentru literatura rusă și serveau prânzul împreună de vreo două ori pe săptămână.

– Ascultați-mă puțin, oameni buni, rosti Bernd. Mă tem că am vești proaste. Anselm ne-a părăsit.

Imediat se iscară murmure de surprindere. Anselm Weber era directorul școlii. Era un comunist loial partidului – așa cum trebuiau să fie toți directorii. Dar se părea că atracția prosperității și a libertății din Germania de Vest fusese mai puternică decât principiile sale.

Bernd continuă:

– Îi voi ține eu locul până când va fi desemnat un nou director.

Rebecca și toți ceilalți profesori din școală știau că Bernd ar fi meritat din plin funcția respectivă, dacă s-ar fi ținut cont de aptitudini; însă Bernd nu era nici măcar luat în calcul, fiindcă nu se înscriesese în Partidul Unității Socialiste (SED) – Partidul Comunist, în pofida numelui.

Acesta era și motivul pentru care nici Rebecca nu avea să ajungă vreodată directoare. Anselm o rugase să intre în partid, dar ea nici nu voise să audă. Ar fi fost ca și cum s-ar fi internat într-un azil de nebuni și ar fi pretins că toți pacienții sunt sănătoși la cap.

În timp ce Bernd detalia noile modificări de urgență, Rebecca se întreba când avea să fie numit noul director. Peste un an? Cât avea să mai continue criza aceea? Nimeni nu știa.

Ken Follett

- Sună rău, recunosc.

- Ce ar trebui să fac?

- Trebuie să vorbești cu el. Indiferent dacă recunoaște sau nu, măcar o să știe că ai aflat.

- Și apoi, ce fac?

- Tu ce vrei? Ai divorța de el?

Ea clătină din cap.

- Nu l-aș părăsi. Căsătoria este o promisiune. Nu poți să o respecti doar când îți convine, ci și atunci când inima te îndeamnă să n-o faci. Asta înseamnă.

- Eu am procedat exact invers. Probabil că mă dezaprobi.

- Nu te judec. Eu nu judec oamenii, în general. Vorbesc doar despre mine. Îmi iubesc soțul și vreau să-mi fie credincios.

Bernd surâse admirativ, dar cu tristețe.

- Sper să ți se îndeplinească dorința.

- Ești un prieten de nădejde.

Se auzi clopoțelul, anunțând prima oră a după-amiezii. Rebecca se ridică și își împături sandviciul la loc în hârtie. Nu avea de gând să-l mănânce, nici acum, nici mai târziu, însă nu concepea să arunce mâncarea la gunoi, la fel ca toți oamenii trecuți prin război. Se șterse la ochi cu batista.

- Îți mulțumesc că m-ai ascultat, rosti ea.

- Nu ți-am adus prea mare alinare.

- Ba da, zise ea, apoi ieși.

În timp ce se apropia de sala de clasă pentru ora de engleză, își dădu seama că nu tradusese versurile de la *The Twist*. Însă era profesoară de multă vreme și știa să improvizeze.

- Cine a auzit de melodia *The Twist*? întrebă ea când intră pe ușă.

Auziseră cu toții.

Se duse la tablă și luă o cretă.

- Care sunt versurile?

Începură să strige cu toții, în gura mare.

Ea scrisese pe tablă: „Come on baby, let's do the Twist“. Apoi zise:

- Cum se traduce asta în germană?

Uită pentru o vreme de necazurile ei.

Găsi scrisoarea în sertar în pauza de la jumătatea după-amiezii. O luă cu ea în cancelarie, pregătindu-și o ceașcă de ness înainte de a o deschide. Când o citi, scăpă ceașca din mână.

Era o singură coală, cu antetul Ministerului Securității Statului. Acesta era numele oficial al poliției secrete: numele neoficial era Stasi. Scrisoarea era semnată de un anumit sergent Scholz, care îi ordona să se prezinte la sediul instituției pentru interogatoriu.

Capătul veșniciei

Rebecca șterse cu mopul băutura vărsată pe jos, se scuză în fața colegilor, pretinzând că nu se întâmplase nimic, apoi se duse la toaletă și se încuie într-o cabină. Trebuia să se gândească înainte de a mărturisi cuiva.

Toată lumea din Germania de Est știa de aceste scrisori și toată lumea se temea să primească una. Însemna că greșise cu ceva – poate cu ceva mărunț, dar care atrăsese atenția celor care supravegheau totul. Știa, din ce spunea lumea, că nu avea rost să îți susții nevinovăția. Poliția considera că trebuia să fie vinovată de ceva, altfel de ce ar fi interogat-o? Dacă ar fi sugerat posibilitatea unei erori, le-ar fi pus la îndoială competența, iar asta era o altă infracțiune.

Citind mai atent, observă că era programată la ora cinci în acea după-amiază.

Oare ce făcuse? Familia ei era cât se poate de suspectă, desigur. Tatăl său, Werner, era un capitalist, cu o fabrică de care guvernul est-german nu se putea atinge fiindcă se afla în Berlinul de Vest. Mama ei, Carla, era o social-democrată cunoscută. Bunica ei, Maud, era sora unui conte englez.

Totuși, autoritățile nu îi mai deranjaseră familia de vreo doi ani, iar Rebecca crezuse că prin căsătoria ei cu un funcționar din Ministerul Justiției dobândise o oarecare respectabilitate. Era limpede că se înșelase.

Oare săvârșise vreo infracțiune? Deținea un exemplar din alegoria anticomunistă *Ferma animalelor*, scrisă de George Orwell și interzisă în RDG. Fratele ei mai mic, Walli, care avea 15 ani, cânta la chitară și interpreta cântece americane de protest, precum *This Land is Your Land*. Rebecca se mai ducea din când în când în Berlinul de Vest, ca să vadă expozițiile lui de pictură abstractă. Când venea vorba de artă, comuniștii erau conservatori ca niște doamne respectabile din epoca victoriană.

Se uită în oglindă în timp ce se spăla pe mâini. Nu arăta speriată. Avea nasul drept, bărbia puternică și privirea intensă. Părul său negru și dezordonat era strâns la spate. Era înaltă și sculpturală, iar unii oameni o considerau intimidantă. Nu se temea deloc să dea ochii cu o clasă plină de puști teribiliști de 18 ani, reducându-i la tăcere cu un singur cuvânt.

Însă chiar era speriată. Cel mai mult o înspăimânta faptul că Stasi putea face orice. Nu existau limitări reale în ceea ce-i privea: până și reclamarea vreunui abuz de-al lor era o infracțiune în sine. Iar asta îi reamintea de Armata Roșie la sfârșitul războiului. Soldații sovietici avuseseră liber la jefuit, la viol și la crimă în Germania, folosindu-și această libertate într-o orgie de o barbarie inimaginabilă.

Ultima lecție pe care o ținu Rebecca în ziua aceea fu cea despre formarea diatezei pasive în gramatica rusă, dovedindu-se un adevărat fiasco, de departe cea mai proastă lecție pe care o predase vreodată, de când intrase în învățământ. Elevii observară probabil că se întâmplase ceva, așa că îi

ușuraseră sarcina, oferindu-i chiar și sugestii utile ori de câte ori nu-și mai găsea cuvintele. Izbuti să ducă ora la bun sfârșit cu ajutorul lor.

La încheierea cursurilor, Bernd intră într-o ședință în biroul directorului cu oficiali de la Ministerul Educației, discutând probabil variantele de a ține școala deschisă cu numai jumătate din personal. Rebecca nu voia să se prezinte la sediul Stasi fără să spună nimănui, în eventualitatea în care decideau să o rețină acolo, așa că îi lăsă un bilet în care îl informa despre scrisoarea primită.

Apoi luă un autobuz care o purtă pe străzile jilave până pe Normannen Strasse, în suburbia Lichtenberg.

Sediul Stasi de acolo se afla într-o clădire de birouri nouă și urâtă. Aceasta nu era finisată – în parcare se vedeau buldozere, iar la unul dintre capete erau încă schele. Arăta mohorâtă în ploaie și nu ar fi părut prea voioasă nici dacă ar fi fost însoțită afară.

Intră pe ușă, întrebându-se dacă avea să mai iasă de acolo vreodată.

Traversă vasta curte interioară, își prezentă scrisoarea la recepție și fu escortată la etaj cu un lift. Spaima ei crescuse odată cu ascensiunea. Ieși într-un coridor vopsit într-o nuanță de galben-muștar ce i se părea de coșmar. Fu condusă într-o cămăruță sărăcăcioasă, cu o masă din plastic și două scaune incomode din metal. În cameră plutea un miros înțepător de vopsea. Însoțitorul ei o lăsă acolo și plecă.

Rămase singură vreo cinci minute, tremurând. Acum își dorea să fi fumat: poate că s-ar mai fi calmat. Se străduia din răspuțeri să nu izbucnească în plâns.

Apoi intră sergentul Scholz. Era puțin mai tânăr decât Rebecca – avea cam 25 de ani, estimă ea. Venise cu un dosar subțire. Se așeză, își dresă glasul, deschise dosarul și se încruntă. Rebecca se gândi că încerca să-și dea importanță și se întrebă dacă nu cumva acesta era primul lui interogatoriu.

– Sunteți profesoară la Școala Gimnazială Politehnică „Friedrich Engels“, rosti el.

– Întocmai.

– Unde locuiți?

Ea îi răspuse, deși întrebarea o nedumerea. Oare poliția secretă nu îi știa adresa? Așa s-ar fi explicat de ce scrisoarea îi fusese expediată pe adresa școlii, și nu a domiciliului ei.

Îi spuse apoi numele și vârstele părinților și ale bunicilor ei.

– Aha, mă mințiți! exclamă Scholz pe un ton triumfător. Spuneți că mama dumneavoastră are 39 de ani și dumneavoastră aveți 29. Cum ar fi putut să vă nască la 10 ani?

Capătul veșniciei

- Sunt adoptată, replică Rebecca, ușurată că putea oferi o explicație nevinovată. Părinții mei biologici au fost uciși la sfârșitul războiului, când casa noastră a fost nimerită în plin de o bombă.

Avea 13 ani pe atunci. Obuzele Armatei Roșii cădeau pretutindeni, orașul era în ruine și ea era singură, năucită și îngrozită. Fiind o adolescentă ceva mai durdulie, le atrăsese atenția unor soldați ruși, care își puseseră în cap să o violeze. Fusese salvată de Carla, care se oferise să-i ia locul. Totuși, înfricoșătoarea experiență o făcuse pe Rebecca să fie ezitantă și agitată în privința sexului. Dacă Hans era cumva nesatisfăcut, era convinsă că vina îi aparținea numai ei.

Se înfioră și încercă să-și alunge amintirea neplăcută din minte.

- Carla Franck m-a salvat de...

Rebecca se opri la timp.

Comuniștii negau că soldații Armatei Roșii comiseseră violuri, chiar dacă toate femeile care trăiseră anul 1945 în Germania de Est știau oribilul adevăr.

- Carla m-a salvat, rosti ea, sărind peste detaliile controversate. Mai apoi, ea și Werner m-au adoptat în mod legal.

Scholz își nota totul. Nu puteau fi prea multe în acel dosar, se gândi Rebecca. Dar ceva... ceva tot exista. Dacă știa atât de puține despre familia ei, ce anume îi atrăsese interesul?

- Sunteți profesoară de engleză, zise el.

- Nu. Sunt profesoară de rusă.

- Iar mințiți.

- Nu mint și nu am mințit nici înainte, rosti ea pe un ton arțăgos.

Fu surprinsă de modul provocator în care i se adresa. Nu mai era atât de înspăimântată. Poate că era nesăbuit din partea ei. *Chiar dacă este tânăr și neexperimentat, tot are puterea de a-mi distruge viața*, își reaminti ea.

- Sunt licențiată în limba și literatura rusă, continuă ea, încercând să schițeze un surâs amabil. Sunt șefa catedrei de rusă de la școala mea. Însă jumătate dintre profesorii noștri au plecat în Vest și trebuie să improvizăm. Așa că am ținut două ore de engleză în ultima săptămână.

- Deci am avut dreptate! Și în lecțiile pe care le țineți otrăviți mințile copiilor cu propagandă americană.

- O, drace! gemu ea. E vorba de broșura pentru soldații americani, nu?

El citi de pe o coală cu notițe:

- Iată ce se zice aici: „Nu uitați că în Germania de Est nu există libertate de exprimare“. Vreți să spuneți că asta nu-i propagandă americană?

- Le-am explicat elevilor că americanii au un concept de libertate naiv, premarxist, se apăra ea. Presupun că informatorul dumneavoastră a uitat să menționeze asta.